

6
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΔΡΩΝ ΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ. V, 34/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

18-31/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις) *Ἅγιος Ἀνδρέας...*
(παλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας *Ἀγριαλείας,*
Νομοῦ *Ἀχαιίας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Κων/ζῆνος*
Σταθούλως... ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος.*
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ἅγιος Ἀνδρέας Πέτρης Ἀγριαλείας.*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *δύο (2).....*

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Κων/ζῆνος Σαρρόπουλος...*

πατρὸς Σαρρίδωνος.....

ἡλικία *62 ἐτῶν* γραμματικαὶ γνώσεις *ἀμφοτέρωθεν ἑορταίου*

..... τόπος κατογωγῆς *Ἅγιος*.....

Ἀνδρέας Πέτρης

β) *ἔσθαι πρὸς τὸν ἐξετάσαντα καὶ συμπληρώσαντα 55-60 ἐτῶν.*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Ἐφημερίδα 26. 6. 1920...*
καὶ ἀγροικαὶ παλαιαὶ. ἔσθαι διὰ ποίμνια διατεταγμέναι.

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *ἔσθαι κατὰ χρονικὰ διαστήματα.*

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
εἰς... τοὺς χωρικοὺς.....

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Μερικοὶ διατηροῦσιν τὴν περιουσίαν μέχρι*
τοῦ θανάτου των, μερικοὶ ὅμως τὴν ἐξορίζονται μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων των.

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

.. *Εἰς ἀμφοτέραις, δηλ. γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.*

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

Ναί.

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτὰ ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δὲν ὑπάρχει. ...
Ναί. οὐκ. ὑπάρχει. ...

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)

Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῶν ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Διὰ τὸ θέρισμα. ...
ἢ γεωργίας. εἰς. ...
ἢ ἐπὶ τὴν γεωργίαν καὶ ἐπὶ τὴν κτηνοτροφίαν. ...
ἢ ἐπὶ τὴν γεωργίαν καὶ ἐπὶ τὴν κτηνοτροφίαν. ...

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ναί. ...
ἢ ἀπὸ τῆς γῆς. ...

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ...

Εἰς. ...
ἢ ἀπὸ τῆς γῆς. ...

- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Με' ζωϊκὴν κόπρον, φυτικὴν. (καυσίν, καλαμῖας
μετὰ τὸν θερισμόν). καί.. με' κάλυψιν.....
χλόης.. δι' ὀργώματος.. κυρίως. λαθουριῶν. καί
..βίμου. καί.. φακίως.. φυτανῶν.....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Ἄλλο.. 20. 1920. καί μετὰ:.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; 20. σιδηροῦν ἄροτρον. ἀπὸ 20. 1920. καί αἱ μηχαναὶ ἀπὸ 20. 1950. καί ἐν γένει.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖας κατεσκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Δίφτερον καὶ ἐχρησιμοποιεῖται ἀπὸ 20. 1950. καί αἱ μηχαναὶ.

καὶ αἱ μηχαναὶ καὶ αἱ λαβάραι. 20. κατωμεύσαν
οἱ σιδηροποιοὶ εἰς Αἴγιναν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐξήντητο εἰς προ-
μήθειαν.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. Ὀνομαζομένη μετὰ 20. κατωτέρω σιδηροῦ.

1. χιρὰνι... 4. ἀντί... 7. λαβάραι... 10. προχμὰ
2. ἀκροπόδα... 5. βίλλος... 8. ἐκδυστήρ...
3. φτερά... 6. ἐκπόδα... 9. αὐχὰνις...

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1950. καί ἐν γένει.
3) Μηχανὴ θερισμοῦ

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμού *ἔφραται ἐκ ἀπὸ ἄλλο μέρος*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *ὁ ἰ. δ. ι. ο. ὁ γ. κ. ρ. ὁ δ. ε. ρ. ἀπὸ γὰ ἀδάκος γὰ ματὰ ἄλλοι γὰ γὰ ματὰ ἐκ αὐτοῦ μετακλίναν γὰ γὰ ματὰ ματὰ ἄλλοι*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; *ἦτο ἡ μορφή τοῦ ἄρ. 3 ἄροτρον τοῦ εὐόνος. Σήμερον γὰ γὰ ἄροτρον ἐν εὐόνος.*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν, καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. *Δὲν ἀπαντᾶται ἐν εὐόνος ξύλινον ἄροτρον.*

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

τὸ ὕνι τῶν ξυλίνων ἀρότρων εἶναι μιᾶς μορφῆς δι' ὅλα τὰ ὑνίσματα. καὶ ἐν μέντοι τὰ ἐν χρήσει εἶναι διαφόρων τύπων.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; π' ἐστὶν ὁ

ὁ ἀρότρος εἶναι ξυλίνος καὶ ἔχει τὴν σπάθην.

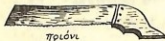
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

Ἦτο ξυλίνος καὶ ἔχει τὴν σπάθην. καὶ ἐν μέντοι εἶναι ξυλίνος καὶ σιδήρεος.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.)

ἐν μέντοι, ἀρίδι, πριόνι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ, καὶ σκεπάρνι.

πριόνι

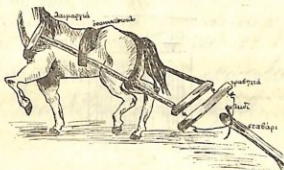

ἀρίδα

ρινί ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

Δεν γίνεται άρριμα με έν τω έκ και ουκ
πώς δέν γινάσκει και έλλογεί.

α) Ποιος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σημεῖον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἄγρου ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπὸ πρῆτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συμπέει εἰς τὸν τόπον σας *παλαιότερον ὄργωνεν ἄνδρας καὶ γυναῖκα καὶ ὑπὸ πρῆται. Σήμερον μόνον αἱ ἰδιοκτῆται ὄργουσιν.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον των βοδιών (ή του βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *Σημείον διὰ ἐπαρχ. ζεύ-
ξιμον ἄροτρον αὐτ. βόδια εἰς τὸ ξύλινον.....*

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον $\text{Zn} + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{ZnSO}_4 + \text{H}_2$
 $\text{Zn} \rightarrow \text{Zn}^{2+} + 2\text{e}^-$ $\text{H}_2\text{SO}_4 + 2\text{e}^- \rightarrow \text{H}_2 + \text{SO}_4^{2-}$
 $\text{Zn} + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{Zn}^{2+} + \text{SO}_4^{2-} + \text{H}_2$

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
*Με σχοινί. εἰς τὰ κέρατα. εἰς δύο ἄντα. εἰς σχοινί. εἰς τὰ
 ἐμπροσθεν καὶ ἐπὶ μετὰ τὰς εἰς τὰ κέρατα. καὶ εἰς
 εἰς τὰ δύο εἰς τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον ὄργανον. Βόδιον
 εἰς τὰ κέρατα.*
 -7-

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. . . Εἰς ὁ. 2 α. 2 α' ὀργώματα . . . καὶ ὑπὲρ.

εἰς τὸ ἀρῶν. καὶ εἰς τὰ καύματα καὶ εἰς τὰ βαρὺ χύμα.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημοτικῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Γίνεται ἐν ὀργώματι καὶ θάψις καὶ μῦνα... καὶ ἕνα πρός τὴν ἐπερὰς, τὸ εὐαῖον... καὶ γίνεται διβόλισμα.....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

Γίνονται 3 ερωτήματα: 1) ερώματα 2) ερώματα
3) διενδομια.

3) *Επί πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...
ἔγ. 2205 (1).

4) Πόσα ὄργανα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιτεχνίας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κητευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *εἰς αἰ. φθ. 2, ἀραβοσίτου 3, ψυχανθῶν 3*
ψυχανθῶν 1 ἢ μανίν.

5) Ποια εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· τὸ δισάκι...

πορβάς. ἰωὴκ, παρμάς, εὐαδάρη, ζυγάρη, προδρέ, γαστρί-
 μα, γαγάρη, γρογρή, βαρὶν ἡδαιος, πορτογρογρήλιαν.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουΐτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *μὲ... πικ. βου...*

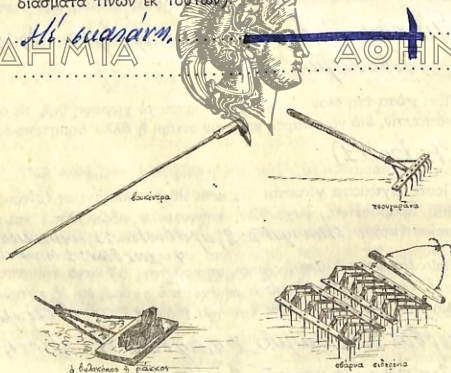

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφίου (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Μετὰ τὸ ὄργωμα... σχετ. μετὰ...*
πικ. βου... καὶ μετὰ τὴν ἐβάρνησιν...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφαίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων)

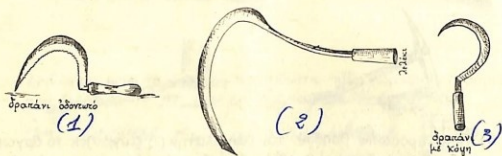
Μετὰ τὴν ἐβάρνησιν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μὲ τὸ δρεπάνι.
τοῦ ἐργαζομένου (1) ἀπὸ τοῦ ναυπηγικοῦ...*

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης γὰρ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

*Δὲν ὑπαρ-
χουν... ἢς... τοῦ χωρίου... ὅπου... εἶδος δρεπάνου...
ὑπάρχουν... παρὰ μὲν δρεπάνια... εἰς...
ἐργαζομένου (1) τοῦ ναυπηγικοῦ...*

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα)...

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

*... ὅπου... τοῦ χωρίου... εἰς... τοῦ ἐργαζομένου (1) τοῦ ναυπηγικοῦ...
... τοῦ χωρίου... εἰς...*

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

*ἀπὸ... τοῦ χωρίου... εἰς... τοῦ ἐργαζομένου...
... τοῦ χωρίου...*

- 5) Ποιός κατασκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά, ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ά.) *ἐνδογενεῖς, ἐξέχοντες. ἔργον αὐτοῦ
... τοῦ ἐκπαινεῖν...*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) *ἤτοι παλαιότερον ἐξαι. ἐξ. τοῦ
... φυχανοφ. μόνον (φαειτῶν, λευκῶν κ.ά.)...*

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοιπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *μία μ. θανά. καὶ ἀναζήτης. καὶ αὐτὸν χύρον καὶ ἀνέλε. καὶ θανά. ἀναζήτης. καὶ αὐτὸν ἔχοντες ταν.*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένου) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *εὐαγγ. 88.*
- ΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΟΗΝΩΝ
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίεις, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *ο.ε. ἴδιοι. ο.ε. θανά. καὶ.....*

- 4) Πώς τοποθετούνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὲς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . *πολ. καὶ μαζί, διασπῶνται - διασπῶνται, οἱ σταχτοὶ πρὸς αὐτὴν. ἰδίαν κατεύθυνσιν.*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. . . . *Αγκαλιές*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποιοῦν ; *ἄνδρες καὶ*
γυναῖκες καὶ αὐτὰ γὰρ ἴδιον ἐνέθουν
μέρος, ἐναντίον δι' αὐτὸ γὰρ μέρος

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)
Με' ἡμερομισθίου, ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα καὶ
μετὰ φαγητοῦ

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *χειρὸν καὶ* . . .
ἐντὶ τοῦ σώματος, ἐντὶ τοῦ σώματος καὶ τοῦ σώματος . . .
ἐντὶ τοῦ σώματος καὶ τοῦ σώματος

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐν τῇ θρίττῃ . οἱ ἀδελφοὶ ἀρχοῦντες ἐν τῇ πέμπτῃ .
καὶ ἐν δεκάτῃ

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά . Ἐτραγουδοῦσαν .

διαφορετὰ . γεγάμημα . θυρεοὶ καὶ καὶ πα-
μαι . παλαιὰ . τοῦ τόπου

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου υπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον .

Ἐπὶ τῇ πέμπτῃ ἔν μέρει ἀθέριστον γὰρ
δεμάτιασμα . Ἀλλὰ ἐν τῇ καὶ αὐτομύνην τοῦ
θεριστοῦν . τὰ βάρη εἰς τὰ κρῶ γὰρ καὶ
μετὰ ἐλάττω . καὶ δένον . τὰ δεμάτια .
Ἄλλως . ἐν τῇ δὲν ἀφήνουν

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

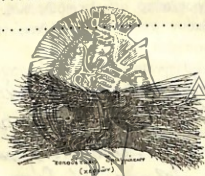
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Ἐγίνετο . τὰς

πρωῖν καὶ ὕψαι . καὶ γίνετο , πρὶν τῆς ἀνατολῆς
τοῦ ἡλίου . τὰν οἱ στάχυες . θύον . νῦν καὶ ἀφῆλτο
2-3 ἡμέρας . πρὸς τὴν καμίνον

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τοὺς στάχους τοὺς ἔδενε ὁ ἴδιος ὁ ἰδιουμάτης.
 Κοῖνους μόνους τοὺς ἔδενοντο μὲ δεματικὰ αὐτὸ
 τὸ ἴδιον τὸ ἀπαιρημένον αὐτῶν ἢ ἐπάρτα.
 ἢ βούρλα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

Συνεκεντρώνοντο... πέντε... πέντε... καὶ ἑξή-
 ...στοιχάζοντο... μὲν... παραλλήλως... εἰς τὸ...
 ἴδιον...

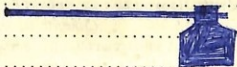
ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ἀπὸ 20*.....

..1920., α. βραδύ. μες γίγεται εἰς αὐτὰ-
..μες. α. βράδυ, ὡς καὶ πάλιν εἰς..
..μόνον. καὶ κατὰ καθ' ἑρμηνείαν..

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. . . μὲ βιασμένην

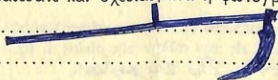
στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα με ἐβρά χόρτα (π.χ. σπινθόριον, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψτε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ..... *Νοὺι.....*

[illegible]

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σάνος καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *ἐθέριζτο ἀρχαῖα ἄσπιδι καὶ μὲ νόβαν*

(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας). Ευριανή, Διχαλκή, Ευρυμάρης
Ραϊνός, Αλφραγί, Παρόν, Ζωή, Κρόνιαν
Ζανά, Για, Ναι, Μεταφορές, Επ. Αποδότηση...

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μεταφράσεις ελ. γλ. α. Πάρις.

- 2) Πώς καλείται ο χώρος όπου τοποθετούνται τὰ πρὸς ἀλγωνισμόν
δεμάτια. Εἷς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνωστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πώς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν;
ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

...ὁπποῦν ἔσται. καὶ ἴσως ἐς τὸ πρῶτον.....
...ἔσται πρῶτον μετὰ τὸν δι' ἑαυτοῦ πόνον.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννημάτος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι ; .. *Ναι, ὑπῆρχαν...*

ἀνέμαθεν αἰλῶνε.

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποίαν θέσιν ; .. ἔξω τοῦ χωρίου ..

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Χαίρων*
ἀλώνια ἰδιώματα καὶ ἀλώνια καὶ ἀνέμων ἐν πολλοῖς
μαζι, αἱ γυναῖκες ἀδελφὰν μετ' αὐτὴν καὶ ἀδελφὰν καὶ ἀδελφὸν
χρόνος εἶναι ἀνάλογος τῶν μαζιῶν ἀνδρῶν.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;
Ἀπὸ 25 ἰαννουῦς ἕως 15 Αὐγουστου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Χαίρων καὶ ἀδελφὰν*
ἰων καὶ ἀδελφὰν καὶ ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν
ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). *Βυρὰ ἀδελφὰν καὶ ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν*
ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν

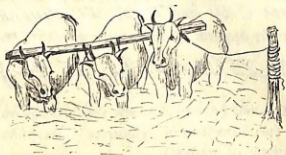
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Μα. - Δεσ.*

ἡμέρας πρὶν τοῦ ἀδελφὰν καὶ ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν καὶ ἀδελφὸν

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Τὰ ἴδια ἀμφιβάς γίνεται καὶ ὁρδία ἀφ' αὐτῶν...
...πρὸς τὸν ἑνὸς ἀφαιρῶν τὸ δὲ δὲ καὶ αὐτὸν...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνίου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος ἠτηγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἴδιο ἀμφιβάς γίνεται καὶ ἐνήμερον ἀλλὰ
με' ἵππους ἢ σέμιονα... χωρὶς βουχά ἀλλὰ με'
εἰς τὸν ἑνὸς...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον με' τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ἀρχίζει πρὸ 08.30-09.00. καὶ διακόπτεται πρὸ 22.00. ἢ διὰ καὶ ἡμερῶν 24.00. καὶ ἐπομένη πρὸ 17.00 ὥραν.*

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Δικράνι, διχάλι, φρυαρία.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

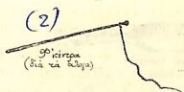
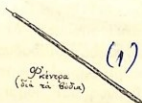
ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό- *ποιους* στάχους ; *Ναι.*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Ἔχετε διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

*Ἦτο. αὐτὴ εἶναι. 3 κ. χροῖε εἰς π' αὐτὴν βεργα...
Φύλλα διὰ 2 αὐτὴν 20 βεργα 20 βεργα...
τὴν κατασκευὴν αὐτὴν. Ἦτο 2 βεργα εἰς 1 μ 20 μ 2 μ.*

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύνων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . . *γ. 2. ρ. 1.6 ρ. α. . . 24 κ. 25 μέτραν*
... γ. 1. ν. ο. α. . . . 3-4. γιγιάβα 2α.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ τὴν ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
- Γλωττα

- 17) Ποιοι άλωνιζουν : ο ίδιος ο γεωργός με ιδικά του ζώα ή υπήρχον (ή υπάρχουν ακόμη) ειδικοί άλωνιστές (εν Αιτωλία: βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωναράοι και αγωγιατές), οι οποίοι είχαν βοδία ή αλογα και ανέλαμβανον τον άλωνισμόν.

Ὁ Ἰδίας ἀγρυπνᾷ, παύρῃσι θύμῃσι καὶ βαθύδοξοις
ἀπὸ τοῦ θυμῷ με ἀποφᾶ καὶ μακάριον
ἀνταναίστανται καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἰδίον τὸν
ἀντιμεταβᾷ (ἀντιμεταβᾷ).....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρήσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Патрѣ. въ мѣстѣхъ твоихъ. въ мѣстѣхъ твоихъ.
новѣишахъ. въ мѣстѣхъ твоихъ. въ мѣстѣхъ твоихъ.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο ;
 πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *ε.ο. κόπανος*

συν. πωλ. 291.220. από πωλητήν Η. Βαλαριώτα.
 επιμ. πωλ. 0,50.-0,75. μ.; πλάτος... 0,10.-0,15. μ.
 και σχήμα ορθογώνιο λαμβάνει την μέση
 — 23 —
 γραμμή.

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

ἔ.αί. τοῦ σταχυοῦ. ἢ καὶ ἑλάνου καὶ ἀλλοῦ ἑλάνου
μόνον. ἢ τοῦ χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ...

ἢ καὶ τραγούδια καὶ δίστιχα πρὸς ἐκπαίδευσιν
τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας. (ἐπιμορφία, ἡθικὴ
καὶ παρρησία, ἀνδρεία, οὐραγία).....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ...

ἀπὸ διαμαρτίας
ἐ.αί. τοῦ ἀλάνου. ἢ καὶ ἑλάνου.....

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... ..

λεῖωμα. ἢ μάλαμα. ἢ δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι
ἢ ἑλάνου. καὶ ἑλάνου.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο..

Ο. Βωρός.....
 ἐντὶ.. ἐργαζομένης.. Πρὶν αὐτὸ γὰρ λίχνημα εἶναι
 ἐπιμαρτυρεῖται ὁδοὶν ἰδίωμα.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο ; φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο...
 φτυάρι, θρινάκι
 ν.τ. ὡς γὰρ μαρτυρεῖται θρινάκι.....

φτυάρι
 ἰδίωμα
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ

φτυάρι
 ἰδίωμα
 ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
 ἄνδρες καὶ γυναῖκες εἰδικὸς λιχνιστὴς.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνημα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλογισθῇ ὁ σίτος κλπ ;
 ἰδίωμα, λίχνηται δι' αὐτὰ δεύτερον.....
 ἀλώνισμα μετ' 2-3 ἡμέρας.....

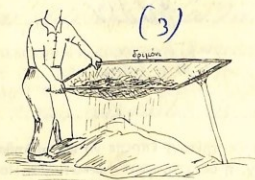
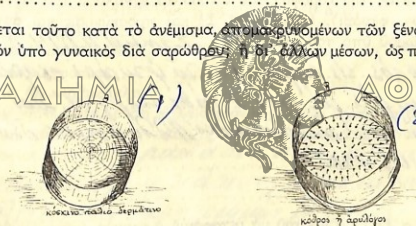
- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .. *ἔλαι. εἰς. τὸ. πρῶτον. ἀθῶν...*
... νιόμα. καὶ. γίνεταί. διὰ. τὸ. βιάσθαι......

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....
... μετ' ἑσφώθρα καὶ μετ' τὸ δριμόνι......

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ (1) ΑΘΗΝΩΝ (2)

νων μετ' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετ' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) . . .

καὶ παλαιότερον.
 μου. βύρρον. ὁ χωρισμὸς. τῶν κόκκων....
 τῶν δημητριακῶν. ὡς. τοῦ ἄχυρου. ἐκ τούτου.
 με. βάρυνος. καὶ. κατὰ. με. δριμύτη. τοῦ ἄχυ-
 ροῦ. (3). ἐν. τῷ. τριῶν. ἀντικρί. Μόνον. εἰς. μερὶς.
 ὡς. ὁ. τῶν. ἐκ. μερὶς. τοῦ. τοῦ. ὡς. ὡς. ὡς. ὡς. (2).

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; . . .

καρπὸς. εἰς. σωρόν. με. τοῦ. φτυαρίου. χαράσσεται
 σταυρὸς. καὶ. τῶν. ὡς. ὡς. ὡς. ὡς. ὡς. ὡς.
 εἰς. εἰς. ἀποθήκην. ὡς. ὡς. ὡς. ὡς. ὡς.
 ὡς. ὡς. ὡς. ὡς. ὡς. ὡς.

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. . . .

ὡς. ὡς.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Εἰς ἀναμνησιν τοῦ χωρίου
τῆς ἀναμνηστικῆς εὐχαριστίας.*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ὅχι

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμνηστικῆς εὐχαριστίας εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ὁ ὁρίωνος

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

*Ὁ ὁρίωνος καὶ εἰς
ὁρίωνος μέρος.*

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;

οὐδείς

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖου μέρους ;

οὐδείς

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς καθὲ τόπον διὰ καθὲ πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχάρια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

οὐδὲμία

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

οὐδέν

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Σίκα, σταφύλια

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἰούδας

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Ἐθὶς τῆς ἐποχῆς
πυρῶν. Ἐκείνη τὴν εἰς
τὴν ἀγορὰν τοῦ Ἁγίου
Ἰωάννου.

[Κυριότατος Β. Σταυρόπουλος, διδάκτωρ. Ἡ ἐκ-
λογή αὐτῆς γίνετο ἀπὸ τοῦ 18-31 Ἰανουαρίου
1970]

Κυριότατος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΙΣΕΩΣ
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 445.....

Εν Αιγίῳ τῇ 9 Φεβ/ρίου 1970.....

Π ρ ό ς

Τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς
Ἑλληνικῆς Λαογραφίας

Α Θ Η Ν Α Σ

"Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀποστείλωμεν ὑμῖν, ὡς προσηρ-
τημένως, τὴν ὑπ' ἀριθ. 13/7-2-70 ἀναφορὰν τοῦ διευ-
θυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Ἡτέρας Α' τῆς ἡμετέ-
ρας περιφέρειας, μετὰ τοῦ ταύτῃ προσηροτημένου ἐρωτημα-
τολογίου, δεόντως συμπληρωμένου, καὶ νὰ παρακαλέ-
σωμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς περαιτέρω.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς

Παν. Παναγιωτόπουλος .

Αριθ. Πρωτ.	13
Σελ.	9

Πρὸς
Τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴν
τῶν Δημ. Σχολείων Αἰμαλείας
Εἰς Αἴγιον

БЕМА

“Ἐμπλήρωσας καὶ ἐν βέλῳ
ἐρωτηματολογίῳ περὶ τοῦ ἐν
παραδόξῳ χειρουργοῦ βίου καὶ
τοῦ δόξου περὶ τῶν·”

Εἰς ἐπιτίμιον τοῦ ἀπ' ἐξου. Πρωτ.
3539/39-11-1969 Ὁμεγέρας Λαοκρατίας, λαμβά-
νω τὴν γεμὴν τὸ ἐνοβαίτω πρὸς ὅμιλιν
ἀντιμεινὺς ἐρωτηματολόγιον περὶ τοῦ ἐν
παράδοξου κυριότητος τὸν καὶ τὴν κατὰ τὸν
ἐν τῷ περὶ τοῦ οὐκ ἐν τῷ ὅμιλιν ὅμιλιν
ἐν τῷ περὶ τὴν παρὰ τὴν ὅμιλιν ὅμιλιν
ὅμιλιν τὸν περὶ τὸν ὅμιλιν ὅμιλιν
ὅμιλιν τὸν περὶ τὸν ὅμιλιν ὅμιλιν -

Ενδεικτικά 705

O Armees van Lydenburg
Koning

ΚΩΝ/ΤΙΝΟΣ ΣΤΑΘΟΥΛΙΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

*Αριθ. Πρωτ. 7-2-70